

2014 – Най-буреносната година за последните 30 години

Лилия Бочева, Кръстина Малчева

Национален институт по метеорология и хидрология,
Българска академия на науките,
бул. Цариградско шосе 66, 1784 София

Abstract. Настоящото изследване на метеорологичните условия през 2014 година се базира на подхода, използван от учените от департамент “Климатология и агрометеорология” към НИМХ–БАН при изготвянето на климатични оценки за нуждите на Изпълнителната Агенция за околната среда (ИАОС) към МОСВ. Всички изследвания са обобщени на годишна база, като при изменението на температурите, валежите, гръмотевичните бури и градушките са взети под внимание данните от всички метеорологични станции с надморска височина до 800 m (тук попадат над 85% от населените места в България), а оценката на снежната покривка касае населената полупланинска и планинска част от територията на страната с наморска височина от 800 до 1800 m.

През последните години се увеличава честотата на екстремните метеорологични и климатични явления в България. През 2014 г. опасни метеорологични явления, главно от конвективен произход (интензивни и обилни валежи, гръмотевични бури, градушки, често съпроводени с пориви на силен до бурен вятър) нанесоха огромни щети на селското стопанство, инфраструктурата, жилищни и обществени сгради и взеха над 30 човешки жертви в различни области на страната.

2014 г. е поредната “по-топла” година, като годишната температура на въздуха за районите с н.в. до 800 m е средно с 1.2°C над нормата. Единствено в Северозападна България увеличението е по-малко – с 0.9°C над нормата. По отношение на годишната сума на валежите 2014 г. е “най-влажната” година за последните 30 години. Средно за страната годишният валеж е 168% от нормата за периода 1961–1990 г., като варира от 119% до 219%. Регистрираните дни с валежи от град през 2014 г. са с над 50% повече от средните. Увеличението на броя на дните с масови градушки, регистрирани в над 4 административни области на страната, през 2014 г. е още по-голямо. През топлото полугодие (месеците от април до септември), когато се регистрират около 90% от всички валежи от град, броят на дните с масови градушки е 4 пъти по-голям от средния за изследвания период. През всеки от месеците от май до август има регистрирани случаи

на торнадо над сушата, а броя на водните смерчове е 4. През периода 1985–2014 г. се запазва намаляващата тенденция в колебанията на средната максимална височина на снежната покривка в районите с надморска височина 800-1800 m, като през 2014 г. е достигната най-ниската стойност на този показател.